

SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

İzmir, 15 Mayıs 1919 tarihinde İzmir'in işgaliyle başlayan ve 9 Eylül 1922'de İzmir'in kurtuluşuyla son bulan Kurtuluş Destanımıza damga vuran kentimizdir.

İzmir tarihi birikimi, doğal güzellikleri, ekonomik ve sosyo-kültürel değerleri ile Türkiye'nin Batıya dönük yüzünü oluşturmaktadır.

İzmir sadece ulusal mücadelenin kıvılcımını yakmakla kalmamış 17 Şubat 1923 günü başlayan İzmir İktisat Kongresi ile ülkenin ekonomik kalkınmasında bir kilometre taşı olmuştur.

En son yapılan kazılardan elde edilen bilgilere göre İzmir'in 8.500 yıllık tarihi bir geçmişi bulunmaktadır.

Hititlerden İyonlara, Lidyalılardan Perslere, Bizanslılardan Osmanlılara kadar bir çok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır.

Zengin kent tarihini; Efes, Agora, Allianoi, Meryemana, Tepekule gibi tarihi yapılara Çeşme, Foça, Bozdağlar, Şirince gibi doğal güzellikler eşlik etmektedir.

İzmir, nüfus ve ekonomik gelişme bakımından ülkemizin ilk 3 kenti arasında yer almaktadır.

2000'deki son nüfus sayımına göre İzmir'in toplam nüfusu 3.370.866 kişi olarak tespit edilmiştir.

Nüfus yoğunluğu km² başına 281 kişi'dir.

Toplam kent nüfusunun % 19'u köy ve bucaklarda, % 81'i il ve ilçe merkezlerinde yaşamaktadır.

İzmir'de kişi başına düşen milli gelir 3.215¹ dolardır ve İzmir bu rakam ile Türkiye'de 6. sıradadır.

GSYİH'da ise İzmir, Türkiye'nin % 7,5'ine karşılık gelmektedir.

Kentimizin ekonomik demografisini; % 30,5 sanayi, % 22,9 ticaret, % 13,5 ulaştırma-haberleşme ve % 7,8 tarımsal faaliyet yüzdeleri göz önüne sermektedir.

2006 yılında İzmir'in gerçekleştirdiği ihracat 15,6 milyar dolar, ithalat 17,8 milyar dolar değerindedir.

¹ TÜİK tarafından en son açıklanan GSYİH rakamları 2001 yılına aittir.

İzmir ülke vergi gelirlerinin yüzde 10,1'ini karşılamakta ve en çok vergi veren kentler arasında yer almaktadır.

Sahip olunan coğrafi yapı kentin gelişiminde önemli bir unsuru oluşturmaktadır.

İzmir ve çevresindeki dağların kıyıya dik olarak uzanması ve İzmir Limanı'nın varlığı, kentin lojistik merkezi olmasında kritik rol oynamaktadır.

Dağların kıyıya dik uzanması; hem ulaşımın iç bölgelere kolayca sağlanmasına yol açmakta hem de iklimin ılıman etkilerinin iç kesimlere doğru ulaşmasına neden olmaktadır.

İzmir ilçelerinin yüzey biçimlerini şekillendiren Bakırçay, Gediz ve Küçük Menderes akarsularının beslediği ve aynı isimleri taşıyan havzalar, tarım potansiyelini canlı tutan etkenlerin başında gelmektedir.

Gerek İzmir'in coğrafi konumu gerekse de köklü tarihi nedeniyle İzmir, bugün Ege Bölgesi'nin lideri ve Türkiye'nin de parlayan yıldızı konumundadır.

İzmir'deki 28 ilçenin her birisi; tarım, sanayi, ticaret ya da turizm gibi çeşitli üstünlükleri ile ön plana çıkmaktadır.

Metropol alanı dışında kalan ilçelerde; genellikle tarım sektörünün ön plana çıktığı tespit edilmiştir.

Tarım sektöründe pamuk, incir, üzüm, zeytin ve zeytinyağı üretimi toplamda miktar ve değer olarak üst sıralarda olmasına karşın son yıllarda kuraklığın etkisiyle verimlilikte önemli düşüşler gözlenmiştir.

İzmir'in sahip olduğu 12.012.000 da alanın % 29'u tarım alanı olarak kullanılmaktadır.

Toplam tarım alanının % 45'i tarla, % 25,6'sı zeytin, % 12'si sebze, % 6,6'sı meyve, % 4,5'i bağ alanı olarak kullanılmaktadır.

Tarıma elverişli arazilerin % 3,7'si ise atıl durumdadır.

2006 yılında İzmir genelinde toplam 3.832.521.408 YTL tarımsal gelir elde edilmiştir.

2002 yılında elde edilen tarımsal gelirin %100'ün üzerinde artış gösterdiği görülmektedir.

Bu rakamlar göz önüne alındığında; İzmir tarımında en çok gelir % 23,9 ile meyve, % 20,4 ile sebze, % 16 ile tarla ürünleri ve % 2,7 ile çiçek üretiminden elde edilmiştir.

İlçelerin tarımda karşılaştıkları önemli sorunlar arasında sulama yetersizliği ve arazilerin parçalı olması olarak görünmektedir.

Bunun yanında küresel ısınmanın etkisiyle tarım topraklarının gün geçtikçe azaldığı ve kuraklığın egemen olduğu görülmektedir.

Aktif sulama yapılabilen alan 1.877.740 da. olup toplam tarım alanının yalnızca % 53,6'sının sulandığı görülmektedir.

İl merkezindeki ilçelerde yok denecek kadar az olan hayvancılık, çevre ilçelerde az da olsa yapılmaktadır.

Organik tarıma uygun geniş araziler bulunmaktadır. İzmir'in Beydağ, Buca, Dikili, Karaburun, Ödemiş, Foça ve Kemalpaşa'da organik tarım uygulanmaya başlamıştır.

İlçeler tarım sektörünün yanı sıra son yıllarda sanayi sektöründe de atılım göstermişlerdir.

Aliğa, Çiğli, Torbalı ve Kemalpaşa sanayide ciddi hamleler yapmış, bu ilçelerde bulunan Organize Sanayi Bölgeleri ile yatırımcılara çok çeşitli fırsatlar sunulmaktadır.

Ayrıca Buca, Kınık, Menemen (Deri-Plastik), Ödemiş, Tire, Torbalı Tekeli ve Torbalı Pancar'daki Organize Sanayi Bölgeleri de gelişimlerini sürdürmektedirler.

Yaygın sanayi kuruluşları arasında, tekstil-hazır giyim, gıda işleme tesisleri, otomotiv, tütün, deri, seramik ve gıda işletmeleri ilk sıraları almaktadır.

İzmir'de özellikle sürdürülebilir ve çevreye duyarlı büyümenin sağlanabilmesi için OSB'ler aracılığı ile planlı sanayileşme politikaları uygulanmaktadır.

Kentimizdeki OSB'lerin toplam sayısı 14'ü bulmaktadır.

İzmir'in yatırım için çok cazip alanları bulunmaktadır.

Türkiye'nin en gelişmiş Bölgesi Çatalca- Kocaeli yarımadasına göre İzmir'deki arsalar oldukça ucuz olup altyapı imkanları da mevcuttur.

İzmir'e yıllardır yatırım yapan yabancı firmalar İzmir'e olan güvenilirliklerini pekiştirmişlerdir. Son zamanlarda da yabancı şirketler raporlarında İzmir'i yatırım yapmaya uygun kentler arasında göstermektedirler.

Özel yatırımların da hız kazanmasıyla birlikte kentimiz tam bir yatırım cenneti haline gelmiştir.

İzmir, ülkemizde tüm yabancı sermayeli firmaların yüzde 6,4'ünü barındırmaktadır.

İzmir Serbest Bölgesi, ülkenin sayılı Serbest Bölgelerinden birisi olup İzmir Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde bilişim vadisi olma yolunda hızla ilerlemektedir.

Tire, Bayındır, Bergama, Kınık ve Ödemiş tarıma dayalı sanayii ve ticaretinde adını duyurmaktadır.

Madencilğe dayalı sanayi çok gelişmemiştir. İlçelerden Bergama'da altın potansiyeli mevcut olup Beydağ'da civa çıkarılmakta ve Bornova'da taşocakları bulunmaktadır.

İzmir, yenilenebilir ve temiz enerji kaynaklarını devreye geçirmelidir.

Çeşme ve Karaburun'da mevcut olan rüzgâr enerjisi, Seferihisar, Dikili, Bergama, Balçova ve Çeşme'de bulunan jeotermal kaynaklar ve İzmir'e gelen doğalgaz aktif olarak kullanılmalıdır.

Metropol ilçelerden Bornova, Çiğli ve Gaziemir dışındakiler sanayileşmeden ziyade ticaret ve kültür merkezi misyonuna sahiptir.

Hizmet sektörü ise Konak ilçesi içerisinde Alsancak, Çankaya, Hatay, Basmane semtlerinde iş merkezleri ve dükkânlarda odaklanmıştır.

İzmir ilçeleri;

- ✚ Aliağa; Petkim, Tüpraş gibi sanayi devleri,
- ✚ Balçova; termal tesisleri ve Teleferik'i,
- ✚ Bergama; Zeus Tapınağı ve Kozak Yaylası,
- ✚ Bornova; tarihi köşkları,
- ✚ Buca; Şirinyer Hipodromu ve Gölet'i,
- ✚ Çeşme; deniz ve kumsalları, sörf merkezi,
- ✚ Çiğli; Atatürk Organize Sanayi Bölgesi ve Kuş Cenneti,
- ✚ Dikili; zeytin ve zeytinyağı,
- ✚ Foça; fok balıkları,
- ✚ Karşıyaka; Tepekule'si ve Karşıyaka Çarşısı'sı,
- ✚ Konak; sanatsal, eğlence, kültürel, ticari merkez, Kemeraltı ve saat kulesi,
- ✚ Menemen; çömlükleri ve el yapımı testileri,
- ✚ Narlıdere; narenciye bahçeleri,
- ✚ Ödemiş; Birgi, Gölcük ve Bozdağı,
- ✚ Seferihisar; Teos antik kenti ve Sığacık Limanı,
- ✚ Selçuk; Efes'i ve Şirince'si,
- ✚ Tire; el sanatları ürünleri ve Tire köftesi,
- ✚ Torbalı; Metropolis'i,
- ✚ Urla; ikincil konutları, sakin bir dinlenme merkezi oluşu ve antik Klozomenai Kenti

ile özdeşleşmişlerdir.

İzmir'in kaderini değiştirmesi dūřünölen EXPO 2015 oylaması, Mart 2008'de yapılacaktır. Bu tarihe kadar İzmir'in gerekli hazırlıkları yapması ve EXPO'yu kazanmak için tüm İzmirliilerin kenetlenmesi gerekmektedir.

EXPO 2015'in İnciraltı'nın talihini deęiřtirmesi dūřünölmektedir. Eęer EXPO, sadece İzmir'in deęil de, Türkiye'nin projesi olarak dūřünölrse řansımızın daha büyük olacaęı dūřünölmektedir.

İzmir, barındırdığı tarih, kōltür, alışveriş, eğlence, iş, toplantı turizm çeşitlerinin yanında, özellikle kitle (deniz-güneş-kum), kayak, dağ, termal, yat, yayla, göl, macera, golf, sörf turizmi arzına sahip ilçeleri ile kol kola girmiş bir turizm güneşidir.

Güneř ve deniz ağırlıklı turizm faaliyetleri Urla, Menderes, Çeşme, Seferihisar, Foça, Dikili ve Karaburun; alternatif turizm olanakları ise Balçova, Güzelbahçe, Tire, Ödemiş ve Bayındır'da yoğunluk kazanmaktadır.

Çeşme, Foça ve Karaburun kōltürel ve turistik özellikleriyle ön plana çıkmışlardır.

Urla, Seferihisar, Bergama, Ödemiş ve Dikili ise kōltürel ve turistik potansiyelleri olmasına rağmen bugüne kadar pek gelişme gösterememişlerdir.

Türkiye'deki mavi bayraklı plajların 23 tanesi İzmir'de bulunmaktadır.

İlimizde turizm işletme belgeli 128 tesis bulunmaktadır. Bu tesislerde 11.228 adet Oda ve 23.843 yatak bulunmaktadır.

İzmir'in otel ve yatak ihtiyacı mevcut olup, yeni yatırımlarla turistik talebin giderilmesi gereklidir.

5 yıldızlı otel sayısı çok kısıtlıdır. Fuarlar ve kongreler kenti kimliği ile Dünya pazarında yer almak isteyen İzmir'de modern tesislerin ve kōltür merkezlerinin sayısı arttırılmalıdır.

İzmir Enternasyonal Fuarı; 1936 yılından beri düzenlenmekte olup kentin en önemli simgelerinden birisidir. Ancak artık mevcut fuar alanı ihtiyaca yeterli gelmemektedir. Bu nedenle, Sümerbank'ın alanı da dahil edilerek fuar alanı genişletilmelidir.

İzmir ilçelerinin gelişmişlik düzeyleri farklılıklar görölebilmektedir.

İlçelerin pek çoğunda altyapı problemleri görölmektedir.

Kanalizasyon şebekelerinin olmaması, ilçeler arası ve şehir içi yolların dar olması, alternatif yolların olmaması, demiryolu hatlarının karayoluna alternatif olamaması sorun teşkil etmektedir.

İzmir coğrafi konum itibariyle lojistik açıdan kritik bir noktadadır.

Özellikle demiryolu, denizyolu ve karayolu taşımacılığı açısından merkez olma özelliği taşımaktadır.

İlçelerle diğer ilçeleri birbirine bağlayan yolların ulaşımı rahatlatması açısından yapımı devam edenlerin tamamlanması gerekmektedir.

Kent içi trafikte büyük rahatlama sağlayacak, imar planlarında mevcut olan ancak çeşitli nedenlerle uygulanamayan yolların yapılması sağlanmalıdır.

Aliğa-Menderes Hafif Raylı Sistem Projesi bitirilmeli, kent merkezinde metronun uzatılması konusunda çalışmalar hızlandırılmalıdır.

Kent merkezinde ve çevresinde deniz ulaşımının daha aktif kullanılması için mevcut iskelelerde rehabilitasyona gidilmeli, iskele yükseklikleri standart hale getirilmelidir.

Türkiye ihracatının % 18,3'ünün İzmir'den yapılmasına rağmen Alsancak Liman'ı yıllarca artan talebe karşılık verememiştir. Alsancak Liman'ına büyük ölçekli gemiler yanaşamamakta bu nedenle diğer rakip limanları tercih etmektedir.

Bu yıl içerisinde özelleştirilmesi gerçekleşen limanın en kısa zamanda modernize edilmesi gerekmektedir.

İzmir sivil havacılıkta az zamanda büyük bir ilerleme kaydetmiştir. Kısa zaman önce İzmir'den Ankara ve İstanbul dışında hemen hemen direkt uçuş yok iken İzmir bugün merkez konumuna gelmiş, Türkiye'nin Akdeniz'e açılan kapısı olmuştur.

İzmir'den uçuş sayısının artırılmasının yanı sıra İzmir'in kuzey yakasına da bir Havalimanı kazandırılmalıdır. Kalkış Havalimanının sivil havacılığa kazandırılması gerekmektedir.

İzmir, yıllardır yoğun bir şekilde göç almaktadır. Öngörülen nüfusun aşılması, sorunların büyümesine neden olmaktadır.

Diğer taraftan, kentimizde olumlu gelişmeler de görülmektedir.

İzmir'de kent içi ulaşım konusunda önemli adımlar atılmaktadır.

Yıllardır karayolunun büyük yer kapladığı İzmir ulaşımı, denizyolu ve demiryolunu da keşfetmektedir.

İzmir Metrosu şu anda Üçyol-Bornova arası hizmet verirken Üçyol-Üçkuyular, Bornova- Ege Üniversitesi Kampüs ve Aliğa-Menderes inşaatları devam etmektedir.

Amaç batıda İzmir Teknoloji Geliştirme Bölgesi'ne, güneyde Selçuk'a, kuzeyde de Bergama'ya kadar metro ağını yaymaktır.

İzmir bir körfez kentidir. Deniz ulaşımının daha aktif hale gelmesi, Çiğli, İnciraltı, Narlıdere, Güzelbahçe gibi iskelelerin de faaliyete geçmesi gerekmektedir.

Kordon, Gölet alanı, Bostanlı Sahil, İnciraltı Kent Ormanı'na yapılan düzenlemeler ile İzmir geniş ve modern rekreasyon alanları kazanmıştır.

Yakın bir zamana kadar sadece Dokuz Eylül Üniversitesi ve Ege Üniversitesi'ne sahip olan İzmir; İzmir Ekonomi Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi ve Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nü kazanmıştır ve yeni üniversitelerin kurulması da düşünülmektedir.

Bu sayede kısmen de olsa İzmir'den dışarıya olan beyin göçü durdurulmuştur.

İzmir'in de Türkiye gibi en önemli sorunu işsizliktir.

İzmir'in kamu yatırımlarından geçen yıllar zaman içerisinde hak ettiği payı alamadığı açıktır ancak mahalli ve bölgesel imkânlar harekete geçirilerek istihdam yaratma yolları aranmalıdır.

Meslek kazandırma kursları ve semtevlere projelerine devam edilmelidir.

İzmir'in çok zengin ticaret ve kültür tarihi vardır. İzmir Türkiye'de ilk ve tek uluslararası genel fuarı düzenleyen kenttir. Bu yolda İzmir; bir ticaret, turizm, kültür ve fuarlar şehri olma yolunda gitmelidir.

Kordonboyu, Saat Kulesi, Tarihi Kemeraltı Çarşısı, Kızlarağası Hanı, Kadifekale, Kültürpark, Agora, Uşakizade Latife Hanım Köşkü, Tepekule, Kuş Cenneti, Alaçatı, Çeşme Kalesi, Şirince, Efes, Meryemana Evi, Metropolis, Kozak Yaylası gibi daha birçok tarihi ve doğal güzelliklere sahiptir.

Kongreler, fuarlar ve marka kent İzmir hedefi için;

- ✚ Bölgenin bir lojistik, ticaret ve kültür merkezi olduğu hedefinde çalışmalar yapılması,
- ✚ Sanayi faaliyetlerinin kent merkezinden uzaklaşması,
- ✚ Uluslar arası ihtisas fuarları ve kongrelerin düzenleneceği alanların düzenlenmesi,
- ✚ Turizm eserlerinin tanıtımının ve korumasının yapılması,
- ✚ İzmir'in Organize Sanayi Bölgeleri'nin ve yatırıma uygun alanlarının yabancılara tanıtılması,
- ✚ İzmir'in tüm birikiminin etkin bir biçimde pazarlanması
- ✚ Tarımsal faaliyetlerin verimliliğinin artırılması amacıyla sulama olanaklarının artırılması ve organik tarımın daha çok ilçede uygulamaya geçilmesi

gerekmektedir.

Böylece İzmir, ilçelerimizin kendine özgü özelliklerinin keşfedilmesi ve turizm, sanayi, tarım ve turizm gibi üstünlüklerinin harekete geçirilmesi ile birlikte bir marka kent olma yolunda hızla ilerleyecek ve İzmir ismi Türkiye denildiğinde çağrışım yapacak ilk sözcüklerden birisi olacaktır.